

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ

ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Γραφείο 3ο: Έκδοσης και Εφαρμογής Πυροσβεστικών
Διατάξεων και Κανονισμών

Αθήνα, 23 Μαΐου 2019

ΠΡΟΣ: Όλες τις Υπηρεσίες του Σώματος

ΚΟΙΝ.: Όπως Πίνακας Αποδεκτών

Ταχ. Διεύθυνση : Μουρούζη 4, 106 74 Αθήνα
Πληροφορίες : Επιπυραγός Χρήστος Λ. Τσαβαλόπουλος
Τηλέφωνα : 213-2157681-4
Fax : 210-7407881
E-mail : nomyp3@psnet.gr

Αριθ. Πρωτ.: 31415 Φ.700.5

ΘΕΜΑ: «Προτεινόμενα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας υφιστάμενων κατοικιών»

1. Σε συνέχεια ερωτημάτων Υπηρεσιών του Σώματος, ενδιαφερόμενων μελετητών, διαχειριστών, ιδιοκτητών και ενοίκων, αναφορικά με ζητήματα πυροπροστασίας κτιρίων κατοικιών ιδίως με ημερομηνία αίτησης έκδοσης οικοδομικής άδειας πριν τις 17-2-1989, ως προς την απαίτηση τοποθέτησης, λήψης ή/και εγκατάστασης μέτρων και μέσων πυροπροστασίας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

α. Με τη δημοσίευση του π.δ. 41/2018 αναβαθμίστηκε το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας κατοικιών που εμπίπτουν σ' αυτό.

β. Δεν υφίσταται νομοθετικό πλαίσιο πυροπροστασίας κατοικιών με ημερομηνία αίτησης έκδοσης οικοδομικής άδειας πριν τις 17-2-1989. Επιπροσθέτως, οι εν λόγω κατοικίες δεν έχουν, εν γένει, αναγερθεί με ομοιόμορφους και δεσμευτικούς όρους δόμησης και η παρέμβαση, ιδιαίτερα σε δομικά στοιχεία είναι συνήθως τεχνικά δυσχερής.

γ. Στα κτίρια κατοικιών δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας ούτε υφίσταται φορέας αδειοδότησης. Επιπροσθέτως, το καταστατικό της πολυκατοικίας και η γενική συνέλευση, επιλύουν θέματα που σχετίζονται με τη λειτουργία των πολυκατοικιών και τη διαμονή των ενοίκων σ' αυτές.

δ. Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Συντάγματος της Ελλάδας, η κατοικία αποτελεί άσυλο και καμία έρευνα δεν γίνεται σ' αυτήν, παρά μόνο όταν και όπως ορίζει ο νόμος.

ε. Ο αριθμός των συμβάντων πυρκαγιών σε κατοικίες αποτελεί το 15,5% περίπου του συνόλου αστικών συμβάντων κατάσβεσης πυρκαγιών κατά την τελευταία δεκαετία.

2. Στο συνημμένο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, δίνονται τα ελάχιστα προτεινόμενα κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας μέτρα και μέσα πυροπροστασίας υφιστάμενων κατοικιών χωρίς αυτά να επιβάλλονται, ούτε να τίθενται δεσμευτικοί όροι ή κυρώσεις, είτε περαιτέρω ανάμιξη των Υπηρεσιών του Σώματος.

3. Παρακαλούμε για την κοινοποίηση της παρούσας στους ενδιαφερόμενους, εφόσον ζητηθεί.

4. Η παρούσα να αναρτηθεί σύμφωνα με την Εγκύκλιο 54/Α.Π.Σ.

201-2019

Ο Αρχηγός
Βασίλειος Ματθαίοπουλος
Αντιστράτηγος ΠΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ / ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
Γραφείο κας Υπουργού
Π. Κανελλοπούλου 4, 101 77 Αθήνα

2. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας
Ευαγγελιστρίας 2, 105 63 Αθήνα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
(Συνημμένο στην υπ' αριθ. 31415/21-5-2019 Εγκύκλιο ΑΠΣ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μέρος 1
Πεδίο Εφαρμογής

1. Το παρόν Παράρτημα πραγματεύεται τα κτίρια ή τμήματα κτιρίων που χρησιμοποιούνται για κατοικία με ημερομηνία αίτησης έκδοσης άδειας οικοδομής, προ της έναρξης ισχύος του π.δ. 71/1988 (Α΄ 32), περιλαμβανομένων των υπαίθριων χώρων αυτών και των δραστηριοτήτων που έχουν λειτουργική εξάρτηση με την κατοικία, όπως αποθήκες και χώροι ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων. Το παρόν Παράρτημα δεν πραγματεύεται κατοικίες που εμπίπτουν στις διατάξεις των π.δ. 71/1988 και π.δ. 41/2018 (Α΄80), καθώς και υφιστάμενες επιχειρήσεις- εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών με χρήση κατοικίας, όπως στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης, προστατευόμενα διαμερίσματα και προσωρινή διαμονή με λιγότερες από είκοσι (20) κλίνες. Τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας του παρόντος, προτείνεται να τηρούνται επίσης, σε κατοικίες που άποψη πυροπροστασίας εμπίπτουν στις διατάξεις του π.δ. 71/1988 εφόσον δεν τίθενται αυστηρότερα μέτρα.

2. Επειδή οι υφιστάμενες κατοικίες δεν έχουν, εν γένει, αναγερθεί με ομοιόμορφους και δεσμευτικούς όρους δόμησης και η παρέμβαση, ιδιαίτερα σε δομικά στοιχεία είναι συνήθως τεχνικά δυσχερής, δεν υφίσταται πρόθεση επιβολής, αλλά καθορισμού προτεινόμενων μέτρων και μέσων πυροπροστασίας, χωρίς να τίθενται δεσμευτικοί όροι ή κυρώσεις. Συνιστάται η τήρηση των απαιτήσεων του π.δ. 41/2018 που είναι εφικτό να υλοποιηθούν. Κρίνεται ως ευχερώς υλοποιήσιμη, η τήρηση των προληπτικών μέτρων, καθώς και η τοποθέτηση των αυτόνομων ανιχνευτών καπνού, καθώς και φορητών πυροσβεστήρων και βοηθητικών εργαλείων και μέσων.

3. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις που διέπουν μεταξύ άλλων τη χρήση υγρών ή αερίων καυσίμων και άλλων καυστών υλικών (Κ.Υ.Α. 31856/2003 (Β΄ 1257), Υ.Α. Δ3/Α/οικ.6598/2012 (Β΄ 976) Υ.Α. Δ3/11346/2003 (Β΄ 963) και π.δ. 922/1977 (Α΄ 315)), την πυροπροστασία οικοπεδικών και λοιπών ακάλυπτων χώρων που βρίσκονται εντός πόλεων, κωμοπόλεων και οικισμών (Πυροσβεστική Διάταξη 4/2012 (Β΄ 1346)), την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαγιών σε δασικές και αγροτικές εκτάσεις (Πυροσβεστική Διάταξη 9/2000 (Β΄ 1459/2000 και Β΄/1554/2005)), την οργάνωση, εκπαίδευση και ενημέρωση προσωπικού των εγκαταστάσεων (Πυροσβεστική Διάταξη 14/2014 (Β΄ 2434)), την εκτέλεση θερμών εργασιών (Πυροσβεστική Διάταξη 7/1996 (Β΄ 155)), καθώς και τις προδιαγραφές των μέτρων και μέσων πυροπροστασίας (Πυροσβεστική Διάταξη 15/2014 (Β΄ 3149)).

4. Οι επικίνδυνοι χώροι, είναι οι χώροι υψηλού βαθμού κινδύνου, τα περιεχόμενα των οποίων παρουσιάζουν μεγάλη αναφλεξιμότητα, ταχύτητα επιφανειακής εξάπλωσης της φλόγας και έκλυση θερμότητας ή παράγουν πολλά τοξικά καυσαέρια ή έχουν κίνδυνο έκρηξης, ή/και λόγω υψηλής εγκατεστημένης ισχύος έχουν αυξημένο κίνδυνο έναρξης φωτιάς. Για τις ανάγκες του παρόντος Παραρτήματος διακρίνονται σε δύο (2) βασικές κατηγορίες:

α. Επικίνδυνοι χώροι Κατηγορίας Α. Κεντρικοί μηχανολογικοί ή αποθηκευτικοί χώροι που παρουσιάζουν επικινδυνότητα όπως λεβητοστάσια θερμικής ισχύος μεταξύ 25 και 50 kW και αποθήκες κτιρίων (βοηθητικοί χώροι κατοικιών) εμβαδού άνω των 20 τ.μ. με πυκνότητα πυροθερμικού φορτίου $\leq 2000 \text{ MJ/m}^2$, μη περιλαμβανομένων μεμονωμένων χώρων με συσκευές που δύναται να είναι σε άμεση επικοινωνία με τους χώρους κύριας χρήσης όπως χώροι επιτοίχιων λεβήτων φυσικού αερίου.

β. Επικίνδυνοι χώροι Κατηγορίας Β. Κεντρικοί μηχανολογικοί, ηλεκτρολογικοί, ή αποθηκευτικοί χώροι των οποίων τα περιεχόμενα παρουσιάζουν μεγάλη αναφλεξιμότητα, ταχύτητα επιφανειακής εξάπλωσης της φλόγας και έκλυση θερμότητας, παράγουν πολλά τοξικά καυσαέρια, έχουν κίνδυνο έκρηξης, ή/και λόγω υψηλής εγκατεστημένης ισχύος προκύπτει αυξημένος κίνδυνος εκδήλωσης φωτιάς, όπως λεβητοστάσια θερμικής ισχύος $>50 \text{ kW}$, κεντρικοί καυστήρες υγραερίων και φυσικού αερίου, χώροι μετασχηματιστών (Μ/Τ και Υ/Τ), αποθήκες εύφλεκτων υλικών και αποθήκες κτιρίων (βοηθητικοί χώροι κατοικιών), που λόγω της φύσης των περιεχομένων τους παρουσιάζουν επικινδυνότητα και έχουν πυκνότητα πυροθερμικού φορτίου $>2000 \text{ MJ/m}^2$.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΟΜΙΚΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
Μέρος 2

1. Εξαερισμός

1.1 Εγκατάσταση φυσικού εξαερισμού σε υπόγεια τμήματα κτιρίων εμβαδού άνω των 200 m².

1.2 Άνοιγμα εξαερισμού

1.2.1 Το ελάχιστο εμβαδόν των ανοιγμάτων εξαερισμού είναι 2,5 % του εμβαδού του υπόγειου τμήματος που εξυπηρετούν, προσμετρομένου του εμβαδού εξωτερικών θυρών ή/και των παραθύρων εκείνων που επικοινωνούν απευθείας με τον περιβάλλοντα χώρο. Στις περιπτώσεις διαχωρισμού υπόγειων χώρων, κάθε τμήμα να διαθέτει ξεχωριστό άνοιγμα, ήτοι να μην απαιτείται το άνοιγμα εσωτερικών (ενδιάμεσων) ανοιγμάτων κουφωμάτων όπως θυρών ή/και παραθύρων.

1.2.2 Ξεχωριστό άνοιγμα διαθέτει κάθε επικίνδυνος χώρος Κατηγορίας Β, καθώς και οι κλειστοί χώροι φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων ή στάθμευσης οχημάτων που χρησιμοποιούν αέριο καύσιμο.

1.2.3 Τα ανοίγματα εξαερισμού τοποθετούνται κατά ομοίμορφο τρόπο σε υψηλά σημεία του χώρου. Στις περιπτώσεις στάθμευσης οχημάτων που χρησιμοποιούν υγραέριο σε κλειστούς χώρους, συστήνεται να εξετάζεται και η κατασκευή ανοιγμάτων σε χαμηλά σημεία, σε συνδυασμό με την ύπαρξη φρεατίων απαγωγής αέρα ή/και η χρήση μηχανικού εξαερισμού αντικερηκτικού τύπου στους υπόγειους χώρους.

1.2.4 Η θέση των ανοιγμάτων εξαερισμού να μην παρεμποδίζει όδευση διαφυγής ή τελική έξοδο.

1.2.5 Να λαμβάνονται επιπρόσθετα προστατευτικά μέτρα όπως αποφυγής φραγής των ανοιγμάτων με χρήση άκαυστων πλεγμάτων και κατάλληλων ενδείξεων.

1.2.6 Εναλλακτικά αντί του συστήματος φυσικού εξαερισμού επιτρέπεται η εγκατάσταση συστήματος μηχανικού εξαερισμού, που ενεργοποιείται από το σύστημα πυρανίχνευσης, το οποίο πρέπει να παρέχει ανανέωση αέρα 10 φορές ανά ώρα και να είναι ικανό να συγκρατήσει τη θερμοκρασία των καυσαερίων κάτω από τους 300ο για τουλάχιστον για μία ώρα.

1.3 Διάφραγμα απαγωγής καπνού. Σε κάθε κτίριο με έξι (6) ή περισσότερους υπέργειους ορόφους κύριας ή βοηθητικής χρήσης προσμετρομένου του ισογείου όπου υφίσταται αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης, εγκαθίστανται ένα (1) ή περισσότερα διαφράγματα απαγωγής καπνού, τοποθετημένων υπέρ του δαπέδου του υψηλότερου ορόφου κλιμακοστασίου στο τοίχωμα (όπως παράθυρο)-σε κατά το δυνατόν μεγαλύτερο ύψος ή την οροφή του ορόφου απόληξης, με απευθείας εκβολή στο ύπαιθρο. Κάθε τέτοιο διάφραγμα έχει ελάχιστη ελεύθερη επιφάνεια 1,5 m² και ενεργοποιείται αυτόματα από το σύστημα πυρανίχνευσης, παρεχομένης της δυνατότητας χειροκίνητου ανοίγματος.

2. Περιορισμός επιφανειακής εξάπλωσης φλόγας. Εφόσον γίνεται εγκατάσταση εξωτερικών θερμομονώσεων- θερμοπροσώπων, αυτές κατασκευάζονται από κατάλληλα υλικά προς απομείωση της ταχύτητας επιφανειακής εξάπλωσης της φλόγας. Επίσης επάλειψη ξύλινων εσωτερικών και εξωτερικών δομικών στοιχείων με κατάλληλο υλικό όπως βερνίκι, προς απομείωση της ταχύτητας επιφανειακής εξάπλωσης της φλόγας.

3. Απαγορεύσεις

3.1 Διέλευση των οδεύσεων διαφυγής από βοηθητικούς χώρους όπως υγιεινής, αποθήκευσης και ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων.

3.2 Άμεση γεινίαση των οδεύσεων διαφυγής ή τελικών εξόδων με επικίνδυνους χώρους Κατηγορίας Β.

3.3 Άμεση γεινίαση τελικών εξόδων με επικίνδυνους χώρους Κατηγορίας Α.

3.4 Τοποθέτηση των επικίνδυνων χώρων Κατηγορίας Α ή Β κάτω από τις τελικές εξόδους.

Μέρος 3**Φωτισμός, σήμανση ασφαλείας και σχεδιαγράμματα διαφυγής****1. Τεχνητός φωτισμός**

1.1 Προδιαγραφές. Ο τεχνητός φωτισμός ηλεκτροδοτείται από μόνιμες πηγές ενέργειας. Επίσης, ο αυτόματος φωτισμός των κοινόχρηστων οδεύσεων διαφυγής λειτουργεί για 20 τουλάχιστον sec από την ενεργοποίησή του.

1.2 Απαγορεύσεις

1.2.1 Χρησιμοποίηση φωτιστικών σωμάτων που λειτουργούν με συσσωρευτές είτε χρήση φορητών στοιχείων για τον κανονικό φωτισμό των οδεύσεων διαφυγής.

1.2.2 Χρησιμοποίηση φωσφορίζοντων ή ανακλαστικών του φωτός στοιχείων ως υποκατάστατων των απαιτούμενων ηλεκτρικών φωτιστικών σωμάτων.

2. Φωτισμός ασφαλείας

2.1 Γενικές Προδιαγραφές

2.1.1 Εγκατάσταση φωτισμού ασφαλείας σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 1838 στις οδεύσεις διαφυγής και εξόδους κινδύνου πολυκατοικιών με τέσσερις (4) ή περισσότερους ορόφους κύριας ή βοηθητικής χρήσης, προσμετρουμένου του ισογείου και του υπογείου, καθώς και στους ανελκυστήρες μεταφοράς προσώπων ανεξαρτήτως αριθμού ορόφων.

2.1.2 Τα φωτιστικά ασφαλείας και τα φωτιστικά σήμανσης κατεύθυνσης εγκαθίστανται ανεξαρτήτως ύπαρξης εφεδρικής πηγής ενέργειας.

2.2 Λοιπές προδιαγραφές

2.2.1 Τα φωτιστικά ασφαλείας παρέχουν το 50% της φωτεινότητας εντός 5sec και την πλήρη φωτεινότητα μέσα σε 60sec, σύμφωνα με το ΕΛΟΤ EN 1838.

2.2.2 Τα φωτιστικά ασφαλείας και τα φωτιστικά σήμανσης κατεύθυνσης διατηρούν τον προβλεπόμενο φωτισμό για μία (1) τουλάχιστον ώρα (hr), σε περίπτωση διακοπής του κανονικού φωτισμού.

2.2.3 Στις οδεύσεις διαφυγής πλάτους μέχρι 2m, η φωτεινότητα του δαπέδου κατά μήκος του κεντρικού άξονα της όδευσης διαφυγής να μην είναι μικρότερη από 1lx και για την παράπλευρη της όδευσης διαφυγής ζώνη, με πλάτος τουλάχιστον το ήμισυ του πλάτους της όδευσης διαφυγής, η φωτεινότητα του δαπέδου να μην είναι μικρότερη από 0.5lx, σύμφωνα με το ΕΛΟΤ EN 1838.

3. Σήμανση ασφαλείας

3.1 Τοποθέτηση σήμανσης ασφαλείας των οδεύσεων διαφυγής, των εξόδων κινδύνου και του πυροσβεστικού υλικού-εξοπλισμού σε πολυκατοικίες με τέσσερις (4) ή περισσότερους ορόφους κύριας ή βοηθητικής χρήσης προσμετρουμένου του ισογείου και του υπογείου.

3.2 Τα σήματα (πινακίδες) διάσωσης ή βοήθειας, καθώς και τα σήματα (πινακίδες) που αφορούν τον πυροσβεστικό εξοπλισμό με τα εγγενή χαρακτηριστικά τους τοποθετούνται σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 7010: «Γραφικά σύμβολα- Χρώματα και ενδείξεις ασφαλείας- Καταχωρημένες ενδείξεις ασφαλείας», όπως κάθε φορά ισχύει αφού ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του π.δ. 105/1995 (ΦΕΚ Α' 67) «Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/ και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ».

4. Σχεδιαγράμματα διαφυγής

4.1 Ανάρτηση διαγραμμάτων διαφυγής σε πολυκατοικίες που η κύρια χρήση αυτών εξυπηρετείται από δύο (2) ή περισσότερα κλιμακοστάσια.

4.2 Τα σχεδιαγράμματα και σύμβολα διαφυγής με τις αντίστοιχες πινακίδες να είναι σύμφωνα με το πρότυπο ISO 23601: «Safety Identification – Escape and evacuation plan signs», όπως ισχύει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ Μέρος 4

Για την απομείωση του κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς και ταχείας εξάπλωσης αυτής, πρέπει να τηρούνται ορισμένα μέτρα προληπτικής πυροπροστασίας. Επιπροσθέτως των κάτωθι αναφερόμενων προληπτικών μέτρων πυροπροστασίας και των μη επιτρεπόμενων ενεργειών, επιβάλλεται η λήψη κάθε άλλου κατά περίπτωση μέτρου που αποσκοπεί στην αποφυγή αιτίων και τη μείωση του κινδύνου από πυρκαγιά.

1. Απαιτούμενες ενέργειες

(1) Επιμελής συντήρηση και τακτική επιθεώρηση, έλεγχος και χρήση των εγκαταστάσεων και συσκευών σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς και τις προδιαγραφές του κατασκευαστή.

(2) Θέση εκτός λειτουργίας των συσκευών και εγκαταστάσεων κατά την απουσία των ενοίκων, εκτός από εκείνες των οποίων η λειτουργία είναι απαραίτητη.

(3) Θέση εκτός λειτουργίας των ηλεκτρικών συσκευών που η λειτουργία τους δεν είναι απαραίτητη κατά τη διάρκεια του ύπνου με αποσύνδεση αυτών από την ηλεκτρική εγκατάσταση.

(4) Κλείσιμο των εσωτερικών θυρών κατά την απουσία των ενοίκων, καθώς και κατά τη διάρκεια του ύπνου.

(5) Διασφάλιση ταχείας χρήσης των κλειδιών της εξώπορτας της οικίας από τους διαμένοντες σ' αυτήν ενοίκους, τηλεφωνικής επικοινωνίας, καθώς και μετάβασης σε εξωτερικό παράθυρο όταν η κατοικία στεγάζεται σε όροφο.

(6) Τακτικός καθαρισμός του απορροφητήρα της κουζίνας και παραμονή ενοίκου σ' αυτήν κατά τη διάρκεια χρήσης οικιακών συσκευών με καυτές επιφάνειες.

- (7) Κατάρτιση σχεδίου διαφυγής σε περίπτωση φωτιάς, ιδιαίτερα όταν στους ενοίκους περιλαμβάνονται άτομα με δυσκολίες στην κίνηση, όραση ή ακοή και καθορισμός σημείου (χώρου) συγκέντρωσης.
- (8) Τοποθέτηση σπέρτων, αναπτήρων και άλλων υλικών πρόκλησης σπινθήρα ή γυμνής φλόγας, σε μέρη που δεν μπορούν να γίνουν αντιληπτά και να προσεγγιστούν από παιδιά.
- (9) Φύλαξη περιεκτών εύφλεκτων ουσιών όπως γυαλιστικών υγρών, βερνικιών και υγραερίου μακριά από πηγές έναυσης και εντός προστατευτικών διατάξεων.
- (10) Επιτήρηση κεριών και άλλων αντικείμενων εκπομπής γυμνής φλόγας από ενήλικα άτομα, επαρκής στήριξή τους και τοποθέτηση μακριά από καυστά ή εύφλεκτα υλικά.
- (11) Πριν την έναρξη εκτέλεσης θερμών εργασιών, έλεγχος της καλής λειτουργίας και κατάστασης των μέτρων και μέσων πυροπροστασίας καθώς και των κλειστών χώρων, για τη διασφάλιση απουσίας επικίνδυνης ατμόσφαιρας και σωστής εξαέρωσης, σε συνδυασμό με την απομάκρυνση εύφλεκτων και καυστών υλικών.
- (12) Επαρκής αερισμός των χώρων αποθήκευσης.
- (13) Τοποθέτηση λεκάνης ασφαλείας επαρκούς χωρητικότητας σε δεξαμενές υγρών καυσίμων για συγκέντρωση τυχόν διαρροών καυσίμων.
- (14) Σήμανση επικίνδυνων υλικών και χώρων.
- (15) Αποψίλωση των ξηρών χόρτων των υπαίθριων χώρων και απομάκρυνση αυτών, καθώς και κάθε άλλου άχρηστου καυστού ή εύφλεκτου υλικού.
- (16) Κατάλληλη διευθέτηση του χώρου αποθήκευσης υλών που μπορούν να αναφλεγούν και απομάκρυνση των εύφλεκτων και καυστών υλών από θέσεις όπου γίνεται χρήση γυμνής φλόγας, προκαλούνται σπινθήρες και γενικά από πηγές εκπομπής θερμότητας.
- (17) Μόνιμη ανάρτηση ευδιάκριτων πινακίδων, στους επικίνδυνους χώρους, αναφορικά με την απαγόρευση καπνίσματος σε άτομα που εισέρχονται σε αυτούς και κατά περίπτωση προειδοποιητικών πινακίδων μη χρήσης νερού σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς.
- (18) Αποθήκευση των υλικών κατά τρόπο ώστε αυτά να απέχουν από την οροφή απόσταση $\geq 0,50\text{m}$.

Ειδική περίπτωση: Σόμπες-τζάκια

- (1) Τήρηση προδιαγραφών κατασκευαστή.
- (2) Τήρηση επαρκών αποστάσεων ασφαλείας από καυστά υλικά όπως κουρτίνες και κατάλληλη στήριξή τους.
- (3) Στήριξη σομπών, υγρών ή στερεών καυσίμων, σε πυράντοχες διατάξεις και επέκταση της προστασίας σε επαρκή απόσταση εκατέρωθεν των συσκευών.
- (4) Εγκατάσταση πυράντοχων δομικών στοιχείων-δαπέδου πλησίον του ανοίγματος του τζακιού
- (5) Διαστασιολόγηση χώρου και διασφάλιση ορθής κυκλοφορίας αέρα εφόσον χρησιμοποιούνται σόμπες.
- (6) Τοποθέτηση κατάλληλου πλέγματος στις ηλεκτρικές σόμπες και κατάλληλης προστατευτικής κάλυψης μπροστά από το άνοιγμα του τζακιού.
- (7) Κατάλληλη τοποθέτηση ώστε να μην ελλοχεύει ο κίνδυνος ανατροπής
- (8) Απομάκρυνση της στάχτης με χρήση μεταλλικού φαρασιού σε τζάκια ή ξυλόσομπες.
- (9) Τακτικός καθαρισμός καπνοδόχων και εγκατάσταση σπινθηροπαγίδων.
- (10) Τακτικός έλεγχος σωλήνων και άλλων διατάξεων θερμοαστρών υγρών ή αερίων καυσίμων.
- (11) Κλείσιμο θερμοαστρών και σομπών πριν την έξοδο από την οικία ή κατά τη διάρκεια του ύπνου.
- (12) Χρήση στερεών καυσίμων χωρίς υγρασία.

2. Μη επιτρεπόμενες ενέργειες

- (1) Τοποθέτηση μόνιμης ή προσωρινής στις οδεύσεις διαφυγής και εξόδους κινδύνου, επίπλων, θερμοαστρών, χριστουγεννιάτικων δέντρων, και άλλων αντικειμένων ή κατασκευαστικών διατάξεων που μπορούν να μειώσουν το πλάτος αυτών ή να παρακωλύσουν την ελεύθερη διαφυγή των ενοίκων σε περίπτωση κινδύνου.
- (2) Τοποθέτηση επί των θυρών ή πλησίον αυτών, καθρεπτών ή άλλων αντικειμένων που δύναται να παραπλανήσουν ως προς την ορθή πορεία για την έξοδο κινδύνου. Παράθυρα, βιτρίνες, καθρέπτες και λοιπές κατασκευαστικές διατάξεις που λόγω μεγέθους ή τύπου κατασκευής, ενδέχεται να δώσουν την εντύπωση θυρών, πρέπει να επισημαίνονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην συγχέονται με τις εξόδους κινδύνου.
- (3) Αποθήκευση καυστών αντικειμένων σε λεβητοστάσια ή αποθήκες καυσίμων (όπως καυσόξυλα και οικιακός εξοπλισμός), καθώς και φιαλών υγραερίου, έστω και κενών σε υπόγειους ή κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.
- (4) Διέλευση ηλεκτρικών καλωδίων κάτω από τάπητες ή περιτύλιξή τους γύρω από καρφιά.
- (5) Υπερφόρτιση ηλεκτρικών συσκευών.

- (6) Κάλυψη της σήμανσης ασφαλείας και των μέσων πυροπροστασίας, από υλικά ή κατασκευαστικές διατάξεις.
- (7) Διακόσμηση ή/και επένδυση των δαπέδων, τοίχων, οροφών και προσόψεων κτιρίων, με υλικά ταχείας επιφανειακής εξάπλωσης φλόγας.
- (8) Πρόκληση σπινθήρα σε δυνητικά επικίνδυνες ατμόσφαιρες όπως εκείνες που ενδέχεται να προκληθούν μετά από βαφή ή λουστράρισμα επίπλων, αραίωση βερνικιών, καθαρισμό ρούχων με βενζίνη, εκτέλεση εργασιών παρκέ, χρήση διαλυτών, εντομοκτόνων, στιλωβωτικών και διαρροή αερίου καυσίμου αερίου.
- (9) Χρήση ειδών πυροτεχνίας (όπως αθυρμάτων) σε στεγασμένους χώρους. Η χρήση τους σε υπαίθριους χώρους γίνεται με την επιφύλαξη της ισχύουσας νομοθεσίας και τις προδιαγραφές του κατασκευαστή.
- (10) Κάπνισμα και χρήση γυμνής φλόγας στους επικίνδυνους χώρους καθώς και εναπόθεση εύφλεκτων ή καυστών υλικών σ' αυτούς.
- (11) Χρήση γυμνής φλόγας από παιδιά, καθώς και εγκατάλειψη αυτών χωρίς παρουσία ενήλικα.
- (12) Κλείδωμα των θυρών κοινόχρηστων εξόδων κινδύνου με μηχανισμούς που προϋποθέτουν τη χρήση αφαιρούμενου κλειδιού για την απασφάλισή τους.
- (13) Χρήση ανελκυστήρων, ως οδεύσεων διαφυγής σε περίπτωση πυρκαγιάς.

Ειδική περίπτωση: Σόμπες-τζάκια

- (1) Τοποθέτηση θερμαντικών σωμάτων πάνω σε χαλιά
- (2) Ρίψη εύφλεκτων υγρών σε τζάκια ή ξυλόσομπες.
- (3) Τοποθέτηση καυστών μικροαντικειμένων στο περβάζι τζακιού.
- (4) Μεταφορά σόμπας υγραερίου εν λειτουργία.
- (5) Χρήση σόμπας υγραερίου σε υπνοδωμάτιο ή στο μπάνιο.
- (6) Πλήρωση με καύσιμο σόμπας πετρελαίου ή λαδιού κατά τη διάρκεια λειτουργίας της ή όταν αυτή είναι θερμή.
- (7) Χρήση θερμαστρών ανοικτού τύπου με γυμνή φλόγα και αποφυγή χρήσης συσκευών που έχουν ορατές ή εκτεθειμένες πυρακτωμένες επιφάνειες.
- (8) Ενεργοποίηση συσκευής αμέσως μετά τη χρήση εύφλεκτων υγρών όπως καθαρισμού και χρήση θερμαστρών σε χώρους όπου υφίσταται βενζίνη, εύφλεκτοι ατμοί ή εύφλεκτα αέρια.
- (9) Τοποθέτηση των θερμαστρών σε οδεύσεις διαφυγής- εξόδους κινδύνου και γενικά σε χώρους που τυχούσα δυσλειτουργία της συσκευής θα καταστήσει ανενεργή την έξοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Μέρος 5 Μέσα ενεργητικής πυροπροστασίας

Η αναφορά σε αριθμό ορόφων κτιρίου, περιλαμβάνει επιπροσθέτως τους υπόγειους. Στην Πυροσβεστική Διάταξη 15/2014 (Β' 3149) δίνονται οι προδιαγραφές μελέτης σχεδίασης και εγκατάστασης των φορητών, μόνιμων και λοιπών προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων και μέσων της ισχύουσας νομοθεσίας πυροπροστασίας.

1. Βοηθητικά εργαλεία και μέσα. Ύπαρξη επαρκούς αριθμού αντιπυρικών κουβερτών κατά ΕΛΟΤ EN 1869, ατομικών προσωπίδων με φίλτρο, καθώς και δύο (2) φανών χειρός και μπαταριών.

2. Πυροσβεστήρες

2.1 Φορητοί πυροσβεστήρες ξηρής σκόνης ή βάσης νερού. Τοποθέτηση στους κοινόχρηστους χώρους, ενός (1) φορητού πυροσβεστήρα κατασβεστικής ικανότητας τουλάχιστον 21Α-113Β-С κατά ΕΛΟΤ EN 3-7, ανά όροφο κύριας ή βοηθητικής χρήσης, που καλύπτει μικτή επιφάνεια 400 m², διαφορετικά τοποθετούνται πρόσθετοι πυροσβεστήρες. Επίσης, τοποθέτηση ενός (1) φορητού πυροσβεστήρα με τις παραπάνω προδιαγραφές σε κάθε μονοκατοικία ανεξαρτήτως εμβαδού που δεν είναι επιπρόσθετος εκείνων που κατά περίπτωση προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία, όπως λόγω χρήσης υγραερίου ή φυσικού αερίου.

2.2 Φορητοί πυροσβεστήρες διοξειδίου του άνθρακα. Τοποθέτηση φορητών πυροσβεστήρων διοξειδίου του άνθρακα, κατασβεστικής ικανότητας τουλάχιστον 55В κατά ΕΛΟΤ EN 3-7, στους χώρους ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων όπως μετασχηματιστών μέσης ή υψηλής τάσης και λεβητοστασίων, σε τέτοιες θέσεις ώστε κάθε σημείο των εν λόγω χώρων, να απέχει οριζοντίως μέχρι 15

m από κάθε τέτοιο πυροσβεστήρα. Ο ελάχιστος αριθμός πυροσβεστήρων διοξειδίου του άνθρακα σε αυτούς τους χώρους να είναι τουλάχιστον δύο (2).

2.3 Πυροσβεστήρες οροφής. Τοποθέτηση αυτοδιεγερόμενου πυροσβεστήρα οροφής άνωθεν των κεντρικών καυστήρων θέρμανσης στερεών ή υγρών καυσίμων και/ ή λεβήτων με θερμική ισχύ ≤ 50 kW.

2.4 Φορητοί πυροσβεστήρες κατηγορίας F. Ένας (1) φορητός πυροσβεστήρας, στο χώρο της κουζίνας, για την κατάσβεση πυρκαγιών κατηγορίας F (μαγειρικά έλαια – λίπη), ελάχιστης κατασβεστικής ικανότητας 25F κατά ΕΛΟΤ EN 3-7.

3. Χειροκίνητο σύστημα συναγερμού. Εγκατάσταση χειροκίνητου συστήματος συναγερμού κατά ΕΛΟΤ EN 54, σε πολυκατοικίες με έξι (6) ή περισσότερους ορόφους κύριας χρήσης. Τα κομβία αναγγελίας τοποθετούνται σε κάθε όροφο στις κοινόχρηστες οδεύσεις πλησίον των κλιμακοστασίων.

4. Πυρανίχνευση.

4.1 Εγκατάσταση αυτόματου συστήματος πυρανίχνευσης σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 54.

4.2 Σε κτίρια κατοικιών με έξι (6) ή λιγότερους ορόφους κύριας χρήσης, στα υπνοδωμάτια, την κουζίνα και τις αποθήκες εμβαδού άνω των 20 τ.μ., δύναται να τοποθετούνται αυτόνομοι ανιχνευτές καπνού που ικανοποιούν τις απαιτήσεις του προτύπου ΕΛΟΤ EN 14604, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή.

4.3 Εφόσον στην κατοικία διαμένει ΑΜΕΑ με πρόβλημα όρασης ή ακοής επιπλέον της εγκατάστασης αυτόματου συστήματος πυρανίχνευσης σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 54 να υπάρχουν κατάλληλες οπτικοακουστικές διατάξεις συναγερμού σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 54-23 και τις προδιαγραφές του κατασκευαστή.

4.4 Στους επικίνδυνους χώρους Κατηγορίας Α εγκαθίσταται αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 54.

5. Ανίχνευση διαρροής εκρηκτικών μιγμάτων. Ένας (1) φορητός ανιχνευτής διαρροής αερίων καυσίμων, που πληροί τις απαιτήσεις των ευρωπαϊκών προτύπων, στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται συσκευές παρασκευής φαγητού που λειτουργούν με υγραέριο ή φυσικό αέριο, ή/και σόμπες υγραερίου.

6. Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο. Εγκατάσταση μόνιμου υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου στις πολυκατοικίες ύψους άνω των 28 m και συνολική επιφάνεια ενός (1) ορόφου άνω των 500 m².

7. Απλό υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο- σημεία υδροληψίας. Στους υπόγειους χώρους στάθμευσης οχημάτων εγκαθίσταται απλό υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο (πυροσβεστικό ερμάριο) και οι ισόγειοι ή υπέργειοι χώροι στάθμευσης, καθώς και οι υπαίθριοι χώροι αποθήκευσης καυστών υλικών, καλύπτονται από επαρκή αριθμό σημείων υδροληψίας που διαθέτουν εύκαμπτους ελαστικούς σωλήνες μήκους έως είκοσι (20) m και διάμετρο τουλάχιστον 15 mm με ακροφύσιο.

8. Σύστημα πυρόσβεσης. Εγκατάσταση αυτόματου συστήματος πυρόσβεσης στους στεγασμένους χώρους αποθήκευσης υγρών καυσίμων με συνολική χωρητικότητα άνω των 3 m³ ή εύφλεκτων υγρών (βοηθητικοί χώροι κατοικιών) και στους επικίνδυνους χώρους Κατηγορίας Β, όπου, εφόσον ενδείκνυται η χρήση νερού, εγκαθίσταται αυτόματο σύστημα καταιονισμού ύδατος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΤΗΡΗΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας του παρόντος, λαμβάνονται, τοποθετούνται και κατά περίπτωση μελετώνται και εγκαθίστανται, χωρίς την ανάμιξη των Υπηρεσιών του Σώματος.

Ο Αν. Διευθυντής Νομικής Υπηρεσίας
Μιχαήλ Γ. Κρασσάς
Αντιπύραρχος